

Sygn. akt III KK 97/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Igor Zgoliński

SSN Marek Siwek

Protokolant Elżbieta Wawer

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 16 czerwca 2021 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

sprawy **N.B. (B.)**

skazanego z art. 278 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w I.

z dnia 23 czerwca 2020 r., sygn. akt II K (...)

1) uchyla pkt 11 i pkt 12 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku;

2) wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

N. B. wraz z trzema innymi osobami został oskarżony o to, że:

1. w okresie od 22 września 2019 r. do 28 września 2019 r. w miejscowości M. na terenie oddziału (...) Leśnictwa B., działając wspólnie i w porozumieniu,

dokonał zaboru w celu przywłaszczenia drewna brzoźowego S2a papierówka brzoźowa w ilości 5,90 m³ i drewna sosnowego w ilości 6,47 m³, o łącznej wartości 2 339,39 złotych na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Nadleśnictwo G., tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k.;

2. w okresie od 14 września do 16 września 2019 roku w miejscowości W. na terenie oddziału nr (...) Leśnictwa P., działając wspólnie i w porozumieniu, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia drewna olchowego w ilości 10,94 m³ oraz drewna osikowego w ilości 0,40 m³, o łącznej wartości 1 448,06 złotych na szkodę D. W., tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w I. wyrokiem nakazowym z dnia 23 czerwca 2020 r., sygn. akt II K (...):

1. w punktach od 1 do 9 Sąd Rejonowy orzekł o odpowiedzialności karnej innych współoskarżonych, w tym też w przedmiocie nawiązki z art. 290 § 2 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k.;
2. w pkt 10 oskarżonego N. B. uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w rubrum wyroku w punkcie 1 i 2, stanowiących przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., z tym ustaleniem, że popełnione zostały one w warunkach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 37a k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. oraz art. 34 § 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k., wymierzył mu karę 1 roku ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 25 godzin w stosunku miesięcznym;
3. w pkt 11 i 12, na podstawie art. 290 § 2 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k., orzekł od N. B. nawiązkę w kwocie 4 678,78 złotych na rzecz Nadleśnictwa G. oraz nawiązkę w kwocie 2 896,12 złotych na rzecz D. W.;
4. w pkt 13 i 14, na podstawie art. 46 § 1 k.k., orzekł od N. B. oraz innych współoskarżonych solidarny obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę kwot:
 - 1570,48 złotych na rzecz Nadleśnictwa G. w G.,
 - 800,06 złotych na rzecz D. W.

W odniesieniu do N. B. ww. wyrok nie został zaskarżony i co do jego osoby uprawomocnił się w dniu 8 lipca 2020 r. (k.232).

Kasację od przedmiotowego wyroku wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając go w zakresie orzeczenia o nawiązkach (rozstrzygnięcia zawarte w pkt 11 i 12 części dyspozytywnej wyroku) na korzyść N. B.

Skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 290 § 2 k.k., polegające na orzeczeniu na jego podstawie nawiązek na rzecz pokrzywdzonych, mimo że oskarżony został skazany za kradzież uprzednio wyrobionego drewna, zakwalifikowaną jako czyn zabroniony z art. 278 § 1 k.k., a nie za wyrąb drzewa albo za kradzież drzewa wyrąbanego lub powalonego w rozumieniu dyspozycji art. 290 § 1 k.k.

Wskazując na ten zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Skarżący wyjaśnił nadto, że w związku ze złożeniem przez pozostałych współoskarżonych sprzeciwu od ww. wyroku nakazowego i po rozpoznaniu ich sprawy na zasadach ogólnych, Sąd Rejonowy w I. w wyroku z dnia 8 grudnia 2020 r., sygn. akt II (...), nie zawarł już pierwotnie wadliwego rozstrzygnięcia w przedmiocie nawiązek orzeczonych na podstawie art. 290 § 2 k.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co uprawniało jej uwzględnienie w trybie określonym w art. 535 § 5 k.p.k.

Brak uzasadnienia zaskarżonego wyroku niewątpliwie utrudnia odtworzenie motywów, jakimi kierował się Sąd Rejonowy orzekając od N. B. na rzecz pokrzywdzonych obydwie nawiązki w oparciu o przepis art. 290 § 2 k.k., jednak przyjęty w tym orzeczeniu opis czynu w zestawieniu z treścią rozstrzygnięcia, wskazuje na rażący błąd w stosowaniu prawa materialnego.

Trafnie zauważa skarżący, że z opisu czynów przypisanych N. B. wynika, że dokonana przez niego kradzież nie dotyczyła *de facto* „drzewa wyrąbanego lub powalonego” w rozumieniu art. 290 § 2 k.k., lecz drewna, na co wprost wskazują określenia użyte przez Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku. Należy tu wyjaśnić,

że pojęcie "drzewo" w rozumieniu art. 290 § 2 k.k. – jak już wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy w swoim orzecnictwie – dotyczy drzewa w stanie surowym, tj. takim, w jakim pozostało ono w lesie po wyrąbaniu lub powaleniu, a więc w żaden sposób nieprzerobionego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 1972 r., sygn. VI KZP 55/71, OSNKW 1972 z. 3 poz. 43, Lex nr 18375; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2012 r., sygn. V KK 429/11, Lex nr 1163986; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2013 r., sygn. III KK 196/13, Lex 1335578). Skoro zatem Sąd Rejonowy ustalił, że skazany dopuścił się kradzieży „*drewna*” (nie zaś „*drzewa wyrąbanego lub powalonego*”), a więc surowca powstałego w wyniku przerobienia wyrąbanego lub powalonego drzewa na materiał budowlany lub inny materiał użytkowy – to nie mógł orzec nawiązek wskazanych w pkt 11 i w pkt 12 części dyspozytywnej wyroku. Przepis art. 290 § 2 k.k. obligatoryjne orzeczenie tego środka karnego odnosi bowiem wyłącznie do sytuacji związanej z wyrębem drzewa albo kradzieżą drzewa wyrąbanego lub powalonego, a z ustaleń Sądu Rejonowego jasno wynika, że skazany dopuścił się kradzieży „*drewna*” (kwalifikując zasadnie to zachowanie z art. 278 § 1 k.k.), a zatem zaboru innego przedmiotu niż określony w art. 290 § 2 k.k.

W konkluzji stwierdzić należy, iż rozstrzygnięcia zawarte w pkt 11 i 12 części dyspozytywnej wyroku stanowiły więc rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 290 § 2 k.k., co w konsekwencji musiało skutkować uchyleniem wyroku nakazowego w tym zakresie.

Wydane w niniejszym postępowaniu rozstrzygnięcie nie zawiera się w literalnie odczytywanym katalogu możliwych orzeczeń sądu kasacyjnego, który został określony w art. 537 § 2 k.p.k., niemniej w orzecnictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że katalog ten nie jest pełny i możliwe jest również uchylenie zaskarżonego wyroku bez wydawania orzeczenia następczego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2006 r., sygn. akt IV KK 397/05, LEX nr 176037; wyrok Sądu Najwyższego z 19 grudnia 2007 r., sygn. akt V KK 404/07, LEX nr 346645; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2012 r., sygn. akt V KK 165/12 OSNKW z 2012 r., z. 11 poz. 120). Taka sytuacja zaistniała w sprawie niniejszej. Zachodzi w niej bowiem jedynie konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego tej części rozstrzygnięcia, która obarczona jest wadą i nie ma wpływu na

pozostałą jego treść (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2014 r., V KK 90/14, LEX nr 1454019).

O wydatkach związanych z rozpoznaniem kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego rozstrzygnięto zgodnie z art. 638 k.p.k.

Z tych względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.